

İSRÂ VE Mİ'RAC*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhir-rahmânir-rahîm...

Rabbi'srah lî sadrî, ve yessir lî emrî, vehlül ukdeten min lisânî, yefkahû kavlı... Ve üfevidu emrî ila'llâh, inna'llâhe basîrun bi'libâd...

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî ve's-sâlâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ih-sânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn... Emmâ ba'd:

Çok aziz ve sevgili cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teâlâ Hazretleri Mi'rac Kandili gecenizi hepiniz için hayırlı ve mübarek, ecirli ve sevaplı, kârlı ve kazançlı eylesin... Bu mübarek günün mânevî ikrâmâtına, mağfiretine, rahmetine cümlelerinizi nâil eylesin... İki cihan saadetine mazhar eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Bugün Receb-i Şerîf'in, şerefli, mübarek bir ay olan, Üç Aylar'ın birincisi olan mübarek, feyizli Receb ayınının, 26'sınının 27'sine bağlandığı 27. gecesidir. Bu gece Peygamber SAS Efendimiz Mi'rac'a çıkmış, daha başka hiç bir beşere nasib olmayacak, çok büyük iltifat-ı ilâhiyeye mazhar olmuş; o hadisenin sene-i devriyesidir.

Bunu bir aciz beşer anlatamaz. Zâten emsâlsiz hadiseleri nasıl anlatacağımız; misâli yok ki, şuna benziyor diye anlatalım! Misâli olmayan şeyi

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

anlatmak mümkün değil, zor...

Hiç gözü görmeyen bir a'mâ, zavallı düşünün! Anasından doğduğu zaman gözleri görmüyor idi. Buna kırmızı ile yeşilin farkını nasıl anlatırsınız?.. Anlatamazsınız, mümkün değil...

Bir de gören bir insan olsa, gördüğünü anlatır; ama görmeyen bir insan nasıl anlatsın?.. Bir de o mânevî lezzetleri, o havaları bilmeyen insanlar nasıl anlasın da, o anlatılanların şuuruna, zevkine varsın?..

Bir sürü mâni var ama, *tevekkeltü ale'llah*; şu mübarek akşam kardeşlerimiz buraya teşrif eylemişler. Bu mübarek akşamın tarihçesini, kısaca kitaplardan okuduğum üzere size kırık dökük cümlelerimle anlatmağa çalışacağım.

a. Mi'racâ Hazırlık

Peygamber SAS Hazretleri Kâbe-i Müşerrefe'nin şöyle yarım daire şeklinde çevrilmiş olan, *Hicr-i İsmâil* denilen, *Hatîm* denilen bir kısmı var, orada bulunuyormuş. Bu kısım Kâbe'nin içinden sayıldığı halde, malzeme yetmediği için o tarafını binâ yapmamışlar; Kâbe'nin şimdiki binası olmuş, o tarafı şöyle belli olsun diye bir duvarla çevirmişler. Yarım daire şeklinde bir duvar; hacca gidenlerin gözünün önüne gelir, altınoğun karşısına rastlayan kısım...

Kâbe'nin duvarıyla arasında mesafe vardır, içine iki tarafından girmek mümkün olur. Orası kapanmamış, onda da hikmet var...

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin her işi hikmetli, her işi güzel, her şeyi güzel, güzeller güzeli...

Mevlâ görelim neyler, Neylerse güzel eyler.

dediği gibi hepsi güzel olmuş. Çünkü, hem Kâbe'nin içi, hem de fukaranın namaz kılabileceği bir yer...

O Kâbe'nin mübarek, süslü altın kapısı kime açılır? Bizim gibi fakirlere açılır mı? Senede bir kere hükümdarlara açılıyor, devlet reislerine açılıyor. Yüksek merdiveni tekerlekleriyle sürükleyip getiriyorlar, kapıya dayıyorlar. Kâbe-i Müşerrefe'nin üstü ayetlerle işlenmiş som altından kapısı saltanatla açılıyor. Suudî Arabistan'ın hükümdarı, meliki içine giriyor, süpürmekle şeref buluyor. Öyle bir yer orası...

Peygamber SAS bu Hatîm denilen yerde, yâni açık olan yerde oturuyormuş. Orası Kureyş'in eşrafının oturdukları yer, kıymetli yer olduğu için, yüksek şahısların oturduğu yer... O zaman

Mescid-i Haram denilen kısım da, şimdi tavaf mahalli olan yer kadarmış. Yâni, şimdiki gibi böyle o tarafa, o tarafa büyük revaklar yokmuş eskiden. Beytullah'ın çevresinde tavaf edilen yer kadar kısım duvarla çevriliymiş, etrafında başka binalar varmış.

Orada bir mânevî hal oluyor. Peygamber SAS Efendimiz'in kalbi, kendisinin ifadesine göre çıkartılıp zezem suyuyla yıkandıktan sonra içine iman nuru dolduruluyor. Bu nasıl bir hadisedir, artık akıl idrak edemez ama, insan bir şeyler hissediyor, bazı zevkler duyuyor. Bu sözlerin altında yatan tatlı mânâları seziyor.

Ondan sonra Efendimiz SAS Hazretleri işte bu Recebin 27. gecesinde, şu sene-i devriyesi

olan günde Mekke-i Mükerreme'den, Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksâ'ya bir gecede götürülüyor.

b. Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksâ'ya

Nasıl götürülür? Eski insanlar kitaplarda çok uzun sözler söylemişler, ben tebessümle okuyorum. Bugünün insanları kardeşlerimin hiç tereddüt ettiğini zannetmiyorum. Hiç tereddüt etmezler. Yâni Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudretinin karşısında bir şey mi bu?.. Allah-u Teâlâ Hazretleri kulunu alıp Mekke-i Mükerreme'den Kuds-ü Şerif'e getirmekten aciz mi?..

Şimdi televizyonda uzay yolu filân diye filmler oluyor. Işınlıyorlar, oradan o tarafa gidiyor şahıs. Herkesin de aklı yatıyor bu işe... Yâni, "Bu nasıl ışınlanıyor da, bu cisim öbür tarafa nasıl gidiyor?" demiyor artık liseli gençler. Hepsi bunu normal karşılıyor.

Onun için, bu işin nasıl olduğuna dair uzun boylu, akla göre söz söylemeye lüzum yok... Aziz Mahmud-u Hüdâî KS, zamanının kutbu, demiş ki bir şiirinde:

Akla kalma er tecellî nûruna,

Şem'a hâcet kalmaz erdikte sabah...

"Ey kardeşim, sen böyle bazı şeyleri aklınla ölçmeye kalkma, akıl terazisine kalma; çünkü sabah olduğu zaman muma ihtiyaç kalmaz ki! Tecelli nuruna er!"

O zaman akıl bir mum gibidir, aydınlatıyor karanlıkları. Her tarafı da aydınlatamıyor. Hasta oluyorsun, doktorlara gidiyorsun; o kadar

ihtisas dalları var, hastalığını bilemiyorlar insanın, tedavi edemiyorlar. Bir mesele zihnine takılıyor, gidiyorsun, alimlere soruyorsun; çaresini bulamıyorlar. Birçok esrârı var kâinâtın, çözmek mümkün değil...

Onun için tecellî nuruna ererse insan, orada her türlü şey olur. Akıl çok kuvvetli bir alet değil, bir alet ama çok kuvvetli değil...

İdrâk-i meâlî bu küçük akla gerekmez, Zîrâ o terâzi bu kadar sıkleti çekmez.

Yüksek meseleler bu terazide tartılamaz. Bu terazinin bir kapasitesi var. Çok uzun boylu şeyler bunun üstünde tartılamaz. Bakkal terazisinin kapasitesi 25 kg kadardır. Ona getirip bir buçuk tonluk bir şeyi koyacak olursan, terazi devrilir. Devrilmezse, ezilir, yamyassı olur. Terâzinin bir tâkati var. Akıl da öyle...

Eğer insan nûr-u tecellîye ererse, Allah-u Teâlâ Hazretleri o zaman gösterir, anlatır, anlar.

Bir gecede Mescid-i Haram'dan, bizim Kâbe dediğimiz mübarek binanın bulunduğu yerden, bugün bizim Kudüs dediğimiz, Mescid-i Aksâ'nın bulunduğu şehre, Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz'i götürdü.

“—Rüya ile götürmüştür, rüyasında görmüştür...”

Rüyasında olsa, o kadar öğünülecek bir şey yok ki; herkes rüya görür, neler görür, nereleri gezer. Rüya ile değil... Ayet-i kerime'de buyruluyor ki:

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى

(النجم: ١٧)

(*Mâ zâğâ'l-basarû ve mâ tağâ*) “Göz kaymadı ve edepsizlik etmedi.” (Necm, 53/17)

Demek ki, gözle görülecek hadiseler cereyan etmiş. Basîretle değil de basarla olan hadiseler cereyan etmiş. Hocanın yatsı namazının ilk rekâtında okuduğu ayet-i kerime İsrâ Sûresi'nin ilk ayetidir. Peygamber Efendimiz'in böyle bir gecede Beytullah'tan Kuds-ü Şerife gittiğini ayet-i kerime isbat ediyor, ifade ediyor. Hiçbir mü'min kimsenin tereddüdü kalmayacak şekilde açıkça beyan eylemiş.

Buyurmuş ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamberimiz'in bu seyahati hakkında, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ

الْقُصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا، إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

(الاسراء: ١٠)

(*Sübhanè'llezî esrâ bi-abdihî leylen mine'l-mescidi'l-harâmi ile'l-mescidi'l-aksa'llezî bâreknâ havlehû li-nüriyehû min âyâtinâ, innehû hüve's-semîu'l-basîr.*) (İsrâ, 17/1)

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin her türlü noksandan münezzehtir olduğunu, her türlü kemal sıfatı ile muttasıf olduğunu; bir şeyi oldurmak istediği zaman, (*Kün*) "Ol!" dediğini ve o şeyin olduğunu belirtmek için, "*Sübhâne'llezî*" diye başlıyor. "Şânı her türlü noksandan münezzehtir o zât-ı celîlin, o Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin..." diye, her türlü noksandan onu tenzih eden *sübhan* sözüyle başlıyor ayet-i kerime...

Yapar mı? Her şeye gücü yeter, ne dilerse öyle yapar. Ölüden diri çıkartır, diriden ölü çıkartır.

Ol dedi bir kerre var oldu cihân, Olma derse, mahvolur ol dem hemân.

Kâinat nasıl oldu? Ol dedi, oldu; oldurmuş... "Olma!" derse, "Yok ol!" derse, bir anda mahvolur. Her şeye kâdir... Yâni bizim zâten nasıl oluyor da, gökyüzünde bu kadar dolaşıp duran yıldızların ortasında, bu vakte kadar sağ salim kalabilmiş olduğumuza şaşmak lâzım! Bu mahzâ Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudretinin isbatıdır. İnsanın elini kalbine koyup "İnandım sana yâ Rabbi!" demesi için bir sebeptir.

Şu gökyüzünde gördüğünüz yıldızların hepsi dolaşıp duruyor. Birbirlerine çarpmazlar mı, küçücük dünyayı ezip geçmezler mi? Bu dünyayı yutmazlar mı, bu dünyayı yakmazlar mı?.. Dünyanın yanında Güneş'in büyüklüğü; Güneş kocaman bir büyük küre, dünya onun yanında toplu iğne başı kadar... Bu kadar azamet karşısında, bu kadar dolaşan varlıkların arasında bir çarpışma olmadan bu dünyamızın böyle durması zâten bir hârikulâde hadise...

Allah-u Teâlâ Hazretleri her türlü noksandan münezzehtir. Bu kâinatın sahibidir. Bu esrarı koyan zât-ı celildir. Ne dilerse öyle yapar. Hem her şeyi bilir, her şeyi istediği şekilde tanzim eder.

Kulunu bir gecede götürdü. *Esrâ-yüsrî-isrâen*; geceleyin seyahat etmek demek. Araplar geceleyin seyahat ederler. Acaba neden?.. Gündüz 60 derece sıcaklığın altında gidilmez ki! Çatır çatır sıcak, kum var, güneş var, su yok, gölge yok... Ne yaparlar?.. Gece olunca yola çıkarlar.

Arap geceyi çok sever. Onun için “*Arabın yâ leyl’i*” derler ya... “Ey gece!” diye onlar geceye medhiyeler yazmışlar, ilâhiler okumuşlar, şiirler yazmışlar.

Geceleyin seyahat ederler, gece seyahati çok bilinen bir şeydir. Bu gece seyahat etmeye *esrâ* derler. (*Esrâ bi-abdihî*) “Kulunu geceleyin götürdü.” demek. “Bir gecede, geceleyin kulunu Mescid-i Haram’dan Mescid-i Aksâ’ya götüren Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin şânı her türlü noksandan münezzehtir.”

c. Mescid-i Haram’ın Muhteremliği

Mescid-i Haram neresi?.. Mescid-i Haram Kâbe’nin olduğu mescid... Niye Mescid-i Haram demişler? Orada her türlü edepsizlik haram, oraya her türlü ihtiram vacibdir de onun için... Oraya hürmet etmek lâzım!

Öyle mübarek bir mahal ki, Mekke’nin müşrikleri bile onun hürmetini bilirlerdi. Ona hürmetsizlik

etmekten tir tir titrerlerdi. Hürmetsizlik edecek gibi olsalar, başlarına sabaha kadar ne belâ gelecek diye beklerlerdi. Taşına bir kazma vurmak isteseler, Mekke-i Mükerrerme'nin arazisi zelzeleye uğradı, sarsılırdı, korkarlardı.

Habeşistan'ın komutanlarından Ebrehe'nin hikâyesini bilirsiniz. Ebrehe Habeş komutanı, “Bu Araplar niye bu Kâbe'yi ziyaret ediyorlar?” diye aklına ters gelmiş. Yemen'de tutmuş bir kilise binâ etmiş, altınlarla, yıldızlarla güzelce süslemiş. Gelip Kâbe'yi yıkacak, Mekke'nin ziyaret adetini, San'a şehrindeki kendi yaptığı mâbede döndürecek.

Kâbe'yi yıkmak için, bir ordu tanzim etmiş, çıkmış yola... Taif tarafından gelmiş. Şimdi biliyorsunuz Taif yolu, Arafat, Müzdelife tarafından geliyor. Arafat tarafından, Müzdelife'den gelecek, Kâbe'yi yıkacak, dümdüz edecek; bir daha orayı kimse ziyaret edemesin diye orayı yıkacak. Ama ne zaman oluyor?.. Peygamber Efendimiz'in Peygamberliğinden önce oluyor bu, dedesinin zamanında oluyor.

Ağır yükleri taşısın diye fil de koymuş ordusuna... Hattâ Peygamber Efendimiz'in zamanındaki yaşlı kimseler, “Ben orada filin pisliklerini gördüm.” diye anlatırlarmış. Oraya gelmiş, ordan öteye fil gitmiyor. Geri döndürürlerse, koşa koşa gidiyor; ileri götürmek isterlerse, kazık saplıyorlar, sopa vuruyorlar, gitmiyor. Orada duraklamışlar.

Bu arada askerler etrafa dağılmış, gördükleri develeri gasbetmişler; kesecekler, yiyecekler.

Askere yiyecek içecek de lâzım, biraz da edepsiz olduklarından, ellerinde silâh vs. olduğu için, ahalinin hakkına, hukukuna bakmamışlar. Yüz tane devesini almışlar Peygamber SAS'ın dedesi Abdülmuttalib'in...

Abdülmuttalib kalkmış Mekke-i Mükەرreme'den, Ebrehe'nin yanına, çadırına geliyor. İzin istiyor, diyor ki:

“—Ey komutan senin askerlerin benim buradaki yüz tane devemi aldı, onları bana geri ver!”

Ebrehe şöyle tepeden bakıyor, diyor ki:

“—Yâhu ben de sana kıymet veriyordum, kıymetli bir insan sanıyordum. Şimdi sen benim gözümünden çok düştün. Benin senin şehrini yakmağa, yıkmağa geliyorum. Senin ibadethane-ni yakıp harab etmeğe geliyorum. Sen ‘Aman, etme eyleme, benim bu mâbedimi yıkma!’ diyeceksin, benim elime ayağıma düşeceksin, bana yalvaracaksın diye beklerken; sen hiç oralı olmuyorsun, gelmişsin, ‘Yüz tane devemi bana geri ver!’ diye kendi malının tasasına düşmüşsün.” diye itab etmiş.

Abdülmuttalib Hazretleri'nin cevabı kaya gibi oturmuş kafasına... Diyor ki:

“—Ben develerin sahibiyim; o Beytullah'ın sahibi Allah'tır. O beytini korumasını bilir.”

Cevaba ve teslimiyete bak!.. Peygamber Efendimiz'in dedesi nereden biliyor? Daha Peygamber SAS Efendimiz peygamber olmamış. O zaman ahali müşrik, tevhid dini gelmemiş, nereden biliyorlar?.. Tecrübeyle biliyorlar. Bak

teslimiyete, nasıl kuvvetle inanıyorlar:

“—O Beytullâh’ın sahibi Allah’tır, o onu korur. Ondan hiç tasa etmiyorum, sen benim develerimi ver!” diyor.

E ne oldu?

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّا كُوِلِ

(الفيل:ه)

(*Fecealehüm keasfin me’kûl*) [Böylece Allah onları yenilip çiğnenmiş ekine çevirdi.] (Fil, 105/5)

Yenik ekinlere benzediler o ordunun efendileri.. Allah ebâbil kuşlarını gönderdi, üzerlerine taşlar attılar. Ve onlar içleri yenilmiş, yenilmiş, kalmış ekin taneleri gibi oldular. Mahvoldular, perişan oldular, def olup gittiler. Kâbe’yi yıktırtmadı Allah-u Teâlâ Hazretleri...

Neden? Beytullâh... Ne demek Beytullah? Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin evi, Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne ibadet edilen mübarek ev... Allah-u Teâlâ mekândan münezzehe de, Allah’a ibadet edilen yer...

Onun azametine, büyüklüğüne bir başka misâl: Mekke’nin güneyinde Yemen tarafında, Sana’da bir kilise yıkılmış. Onu daha güzel bir şekilde tamir edelim diye, oraların ahalisine Mısır’dan en a’lâ cins keresteler, demirler, inşaat malzemesi vs. bir gemiye yükleniyor. Bakın, her hadiseden müslüman ibret alacak: Kilisenin tamir edilmesi için Mısır’dan aliyyül-

a'lâ malzeme yükleniyor gemiye... Gemi tam Cidde hizasına geldiği zaman fırtınaya tutulmuş, karaya vurmuş, batmış. Öbür tarafa gitmiyor, gidemiyor.

Mekke'nin ahalisi de gidiyorlar, diyorlar ki:

“—Mâdem bu buraya battı, parçalandı; bize bu malzemeyi satın!” diyorlar.

Geminin kaptanıyla pazarlık yapıyorlar, o da satıyor. Geminin kaptanı aynı zamanda mimarmış, inşaatı yapmak üzere o malzemeyle beraber onu Mekke-i Mükerrerme'ye getiriyorlar.

Sellerden Kâbe-i Müşerreffe'nin duvarları zedelenmiş, temele kadar indirip yeniden yapacaklar ama; orada ağaç yok, tahta yok, malzeme yok, ustalık da eksik... Bakın, Allah öbür tarafta kilisenin yapılması için malzemeyi yola çıkarttırıyor, ama Cidde'de yolunu kesiyor; “Oraya gitmeyecek, buraya gidecek, Beytullah tamir olacak!” diyor. Ve o zaman Beytullah'ı temelene kadar indirip yeniden yapıyorlar.

“—Yâ Rabbi, eğer bu yaptığımız şey senin rızana uygun ise ne a'lâ; uygun değilse bize bildir yâ Rabbi!” diye korka korka indirmişler.

Mekke'nin müşrikleri bunlar, daha iman gelmedi. Bir taşı bir tanesi yukarıdan indirmiş kazmayla, ötekiler uzaktan bakmışlar:

“—Yarın sabaha kadar buna bakalım! Bunun başına gökten bir felâket inerse, bir azab inerse, hiç dokunmayalım!” demişler.

Ertesi sabaha kadar bakmışlar, hiç bir şey yok... Onun üzerine o gelmiş, yine taşları indirmiş.

Temele kadar indirmişler çatlayan duvarları... Temelden yeşil taşlar çıkmış. Orayı da indirmek üzere, bir tanesi kazmayı vurunca, Mekke'nin arazisi zelzeleye başlamış. "Aman, bundan öteye gitmeyelim!" demişler.

Hazret-i İbrâhim AS'ın koyduğu temele dokundurmuyor Allahu Teâlâ Hazretleri... "Çatlayan yeri düzeltin, onun hesabı yapıldı, o temel öyle kalacak!" diye dokundurtmuyor. Onlar da müşrik oldukları halde bu tecrübelerden biliyorlar Mekke'nin halini... Öyle mübarek yer orası...

Orası peygamberler yatağı... Hazret-i Adem AS'ın otağının olduğu yer, Nuh AS'ın olduğu yer, İbrâhim AS'ın gezdiği yer, Mûsâ AS'ın gezdiği yer... Peygamberlerin cilvegâhı, gezdiği dolaştığı yer, mübarek yer... Allah-u Teâlâ Hazretleri mübarek eylemiş. Onun için Mescid-i Haram... Orada kavga olmaz, dögüş olmaz.

Oraya gayrimüslim giremez! Bugün bile hacca gidenler bilirler, "Gayrimüslimlere yasak, onlar buradan gitsin!" diye yarı yolda bir levha vardır. Onları başka yola, Taif yoluna verirler. Ancak müslüman olanlar girer Mekke'nin arazisine...

إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ، فَلَّ يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ
الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا

(التوبة: ٢٨)

(İnnemel-müşrikûne necesün, felâ yakrabül-mescidel-harâme ba'de àmihim hâzâ) [Müşrikler

ancak bir pisliktir. Onun için bu yıllarından sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar!] (Tevbe, 9/28) ayet-i kerimesine göre müşrik giremez oraya... Öyle mübarek bir yer...

Orası mübarek. Peygamber SAS Hazretleri Allah'ın sevgili kulu... O mübarek yerden Mescid-i Aksà'ya götürüldü.

d. Mescid-i Aksà'nın Mübarekliği

Mescid-i Aksà ne demek?.. Uzaktaki mescid demek. Mekke'ye göre uzakta olduğu için, Kudüs'teki mescide Mescid-i Aksà denmiş. Peygamber Efendimiz hadis-i şerifinde, "Ben BeytülMakdis'e gittim dediği için biliyoruz ki Kudüs'teki Mescid-i Aksà camii...

إِلَى الْمَسْجِدِ الْقُصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ

(الإسراء: 1)

(*İle'l-mescidi'l-aksa'llezî bâreknâ havlehû*) "Mescid-i Haram'dan aldık kulumuzu, bir gecede Mescid-i Aksà'ya götürdük." Nasıl Mescid-i Aksà?.. (*Bâreknâ havlehû*) "Çepeçevre etrafını mübarek kıldığımız Mescid-i Aksà'ya götürdük." (İsrâ, 17/1) Orası da mübarek bir yer.

İki çeşit mübârekliği var:

1. Mânevî bakımdan mübarek. Orası da peygamberlerin cilvegâhı, dolaştıkları yerler, Kuds-ü Şerif... Bizim canımız gidiyor şimdi orası bizim elimizde değil diye. Orası da mübarek bir yer... Peygamberlerin çoğu oralarda yaşamışlar, çoğu o çevrede medfun... Orası ve çevresi

birçok peygamberlerin medfun bulunduğu bir yer...

2. Etrafında bir de maddî bereket var... Bağlar, bahçeler, sular, tatlı ovalar... Maddî bakımdan da fevkalâde hoş nimetlerin toplanmış olduğu bir mübârek arazi...

Böyle mübarek kıldığımız bu araziye, kulunu bir gecede götüren Allah-u Teâlâ Hazretleri her türlü noksandan münezzehtir. Her türlü kemâlât ile muttasıftır. Ne dilerse öyle yapar, her şeye gücü yeter, hiç acizlik getirmez. Ne isterse onu yapmağa gücü yeter.

Neden bu seyahati yaptırmış Allah-u Teâlâ Hazretleri?

لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا

(الإسراء: ١٠)

(*Li-nüriyehû min âyâtinâ*) “O Peygamber-i zîşân’a bizim ayetlerimizi gösterelim diye onu öyle getirttik.” (İsrâ, 17/1) diyor Allah-u Teâlâ Hazretleri...

Ayet, büyük alâmet, insanın imanını arttıran büyük hadise, büyük iş demek. Neler gördü neler Peygamber Efendimiz... Bir kere Kuds-ü Şerif’te bütün peygamberlere imamlık eyledi. Ondan sonra Kuds-ü Şerif’ten Mi’racı gördü, Mi’rac eyledi. Sonra göklerde yedi kat semânın bekçilerini gördü, kapılarını gördü. O semadaki peygamberlerle görüştü. Cehennemi gördü, cennet-i a’lâyı gördü. Sidretü’l-Müntehâ’ya erişti. Cebrâil AS boynunu büktü:

“—Benim yolum buraya kadar, ben buradan öteye geçemem! Bir parmak daha ileri gitsem, yanarım.” dedi.

Yâni Cebrâil AS da öteye geçemediği çizgiden, Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz’i aldı, A’lâ-yı illiyyîne, hacere-i kudsüne, makamına, huzur-u Rabbil-âlemîne celb eyledi; neler vahy eylediyse vahy eyledi. Çok şeyler gösterdi, çok lütuflarda, ihsanlarda bulundu. (*Li-nüriyehû min âyâtinâ*) “Ayetlerimizi gösterelim diye böyle eyledik.” buyuruyor Kur’an-ı Kerim.

Bir tefsir kitabında da gördüm ki, (*Li-nüriyehû*) “Biz Rasûlüllah’ı gösterelim diye... (*Min âyâtinâ*) Ayetlerimizden bir ayet olarak Rasûlüllah’ı gösterelim diye yaptık bunu!” diye mânâ verilmiş. Bir de o mânâ var.

Yâni, “Bakın, Rasûlüllah böyle bir kimse!.. Hiç bir beşer böyle bir şerefe, böyle bir mertebeye ermiş mi?.. İşte Rasûlüllah erdi. Bak ibret alınacak, bağlanılacak bir nümûne!” diye, Rasûlüllah’ı bir mümtaz nümûne olsun diye, bir ayet olsun diye biz getirdik bu işi... Ayetlerimizden bir tanesi olarak, Rasûlüllah’ı insanlara gösterelim diye, işte Mi’rac yapmış bir peygamber diye, onu gösterelim diye bu hadise böyle oldu mânâsına da gelir.

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

(الإسراء: ١٠)

(*Innehû hüve’s-semîu’l-basîr*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyi işiten, her şeyi gören zât-ı

celildir. Her şeye gücü yeter.” (İsrâ, 17/1) diye bu ayet-i kerime bize, o hadisenin vukû bulunduğunu

bildiriyor. Nasıl olduğuna hiç tereddüdümüz yok, kalbimiz yakîn dolu. Öyle oldu. Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz’i aldı ve Kuds-ü Şerif’e getirdi.

e. Kureyş’in İtirazları ve Deliller

Peygamber Efendimiz de bildirdi Kureyş’e:

“—Ben bu gece Mescid-i Haram’dan Mescid-i Aksâ’ya götürüldüm.” dedi.

Bunun üzerine herkes, “Tamam, fırsat bulduk!” diye başladılar itiraza, başladılar gülmeye... Onların itirazları ve gülmeleri de bu hadisenin hem cismen, hem bedenen olduğunun delili... Öteki türlü olsaydı, hiç ses çıkartamazlardı. Bu da onun delili...

Dediler ki:

“—Söyle bakalım Mescid-i Aksâ nasıl? Kaç tane kapısı var, kaç tane penceresi var? Pencerelelerinin üstünde ne var, altında ne var?..”

Çok sıkıldım diyor Peygamber Efendimiz. Çünkü, o seyahatte cama pencereye mi bakar insan?.. Huzur-u Rabbi’l-âlemîne giderken kapı mı sayar?..

Hacca gidiyor bizim kardeşlerimiz; “Harem-i Şerif’in kaç tane kapısı var, kaç tane minaresi var?” diye onunla meşgul oluyor, biz ayıplıyoruz. Sana ne yâ, Harem’in sahibine baksana!.. Sen binayı mı görmeğe gidiyorsun, Allah-u Teâlâ

Hazretleri'nin beytini ziyaret edip kulluğunu arz etmeye mi gidiyorsun?

Tabii, Peygamber Efendimiz de dikkat etmemiş ama, Kureyş müşrikleri sinsi sinsi soruyorlar:

“—Kaç tane kapısı var?..”

Diyor ki Peygamber SAS: “Nihayet Kudüs ile aramdaki mesafeyi Allah kaldırdı, Mescid-i Aksà'yı görerek cevap verdim, sayarak cevap verdim.”

“—Şu kadar kapısı var, şuradaki kapısı şöyle, buradaki kapısı böyle...”

Kudüs'ü görenler, hepsi demişler ki:

“—Doğru söylüyor, tam böyle, benim gördüğüm gibi, bildiğim gibi, tam bu tarzda...”

O zaman susmuş kalmışlar.

“—Peki, başka delilin var mı?” diyorlar.

“—Evet var... Yolda giderken, sizin kervanlarınızdan bir kervan gördüm, hayvanlarını kaybetmişlerdi, hayvanlarını onlara buldurttum. ‘Bu tarafta... Bu tarafta...’ diye onları kendi tarafıma çeke çeke hayvanlarının yanına kadar getirttim, hayvanlarını buldurttum. Gelince sorun!” diyor

Kervan geldiği zaman soruyorlar. Kervandakiler:

“—Evet, devemiz kaybolmuştu, nerede olduğunu bilemez durumdaydık. Bir ses bizi çağırdı, o sesin olduğu yere gittik, kaybolan hayvanımızı öyle bulduk.” diye söylüyorlar.

“—Başka delilin var mı?..” diye yine soruyorlar.

“—Evet var... Sizin bir kervanınız geliyor Mekke’ye doğru... Onların develerinin bir tanesinin üstünde su kabı vardı uzunca...

Susamıştım, o suyu içtim, o su kabı boşaldı; onu sorun!” diyor.

Bak bunlar, maddî delil bırakıyor ki, insanlar itiraz edemesinler diye.

Çöle giderken su kıymetlidir. Suyu kimse içmez, boş yere de harcamazlar, sıkı sıkı da ağzını kapatırlar. Onun için, “O suyun kaybolmasından akılları başlarına gelmiştir, onlara sorun!” diyor.

Diyorlar ki:

“—Kaç tane hayvan var? Öndeki devenin cinsi ne, üstündeki yükün cinsi ne?..”

Yine başlıyorlar teferruatlı teferruatlı sormaya... Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

“—O da gözümün önüne getirildi, ben de görerek öyle cevap vermeğe başladım.” diyor.

Allah gösterince görür. Hadis-i şerifi bilmiyor musunuz? Hadis-i kudsîde Allah-u Teâlâ Hazretleri, “Kulum bana nafîle ibadetlerle yaklaşır durur. Nihayet ben onun gören gözü olurum, işiten kulağı olurum, söyleyen dili olurum, tutan eli olurum, yürüyen ayağı olurum.” buyurmuyor mu?..

İşte Allah gören gözü oldu mu, Mekke’den Kudüs’ü göstertir. O uzaktaki ertesi gün gelecek kervanı göstertir. Allah-u Teâlâ Hazretleri yürüyen ayağı oldu mu insanın, bir gecede Mekke-i Mükerrerme’den Mescid-i Aksâ’ya götürür. Allah her şeye kâdirdir.

Diyor ki:

“–Ön taraftaki deve şu renkte, üstüne iki tane harar atmışlar. Hararın rengi şöyle...” filân diye tek tek tarif ediyor. “Yarın sabah güneşle beraber gelecek bu tarafa... Yarın sabah güneş doğarken Mekke’de olacak bir uzaklıkta...” diye söylüyor.

“–Tamam, bu kuvvetli bir şey...” diyorlar, hemen koşuyorlar seniyyeye...

Seniyye, yüksek tepe, yolun gözlendiği yer. Çıkıyorlar, orada beklemeğe başlıyorlar. Bir tanesi sesleniyor:

“–Ooo, güneş doğuyor.” Öbür taraftan da başkası:

“–Kervan da göründü.” diyor.

Rasûlüllah söyledi; oradan güneş doğuyor, buradan da kervan gelecek tabii... Yaklaşıyor kervan, bakıyorlar, Rasûlüllah Efendimiz’in tarif ettiği renkte bir deve önde, devenin üstünde Efendimiz’in tarif ettiği şekilde yükler...

Gidip soruyorlar:

“–Sizin su kabınızın durumu nasıl?”

Bakıyorlar, su yok... “Ağzını sımsıkı bağlamıştık, bunun içi su doluydu.” diyorlar. Rasûlüllah’ın dediği gibi çıkıyor.

İşte bunlardan, bu delillerden, bu hadis-i şeriflerden; her şeyden önce İsrâ Sûresi’nin ilk ayet-i kerimesinden, Peygamber Efendimiz’in bir gecede Mekke-i Mükerrreme’den Kuds-ü Şerif’e vardığına şük şüphe yok!..

f. Mi'rac, Semâya Yükseliş

Oradan ötesi... Kubbetü's-Sahrâ diyoruz, altınlı kubbesi var. İslâm mecmuasının geçen sayısında, o boynu bükük yerin resmi vardı. İşte orada bir kaya var kalkık; orada peygamberlere imamlık ettikten sonra, semâya çıkıyor Peygamber SAS Efendimiz...

Semâya çıkar mı?.. İnsanlar çıkıyor ya Yirminci Yüzyıl'da; satellitlerle çıkıyorlar, uydularla çıkıyorlar, jet uçaklarıyla çıkıyorlar... Kâinatın sahibi aciz mi?..

“—Bana Mi'rac getirildi. Mi'rac çok güzel bir şey, onun kadar güzel bir şey görmedim.” diyor.

Şimdi anlatan bizim din kitaplarında diyorlar ki: Asansör... Bana çok soğuk geliyor; asansör ne, Mi'rac ne?.. Yâni kıyas edilir mi, birisi ötekisine?.. Asansör için yanında halatlar lâzım, motor lâzım... Belli bir yüksekliğe kadar çıkabilir, iki tarafında duvar olmazsa çıkamaz. Ne asansörü, asansör mü Mi'rac?..

Mi'rac çok güzel bir şey, göğe çıkış vasıtası, ama ne?.. Çıkarsa bilir insan, çıkmayan nereden bilecek?.. Peygamber Efendimiz diyor ki: “Fevkalâde güzel bir şey, onun kadar güzel bir şey görmedim.” diyor. “Hattâ insan vefat edeceği zaman, o Mi'rac'a gözünü diker.” diyor. Rûhu bedenden göklere çıkacak ya, ona gözünü diker diyor.

“—Oradan Cebrâil AS ile beraber, ben yukarıya çıkartıldım.” Demek ki, başka türlü bir şey... Beraberce yukarıya çıkartılmışlar. “Birinci

semânın kapısına getirildik.” diyor.

“—Semânın kapısı mı olur, gökyüzüne baktığımız zaman ortalık masmavi görünüyor.”

Evet, ayet-i kerimelerde geçiyor, semânın kapıları var:

فَكَانَتْ أَبْوَابًا

(النبي: ١٩)

(*Ve kânet ebvâben*) [Orada kapılar vardır.] (Nebe', 78/19) diye Amme Sûresi'nde geçmiyor mu? Daha başka ayetlerde var.

Evet, semânın kapısı var. Öyle ki, o semânın kapısında (*hâfezetü'l-bâb*) kapının bekçisi de var. O semâdan öbür semâya izinsiz geçiş mümkün değil. Soruyorlar melekler:

“—Kimdir?”

“—Ben Cebrâil'im, yanımdaki de Hazret-i Muhammed'dir.” diyor, Peygamber Efendimiz'i tanıtıyor.

“—Kendisine Mi'rac için müsaade, dâvet oldu mu?” diye soruyorlar.

“—Evet, kendisi çağırılmıştır.” deyince kapıyı açıyorlar.

Semânın kapıları var, başkası öbür tarafa geçemez; ama nasıl?.. Bu semânın yüksekliği ne kadar, ilkönce onu söyleyeyim. Tebâreke Sûresi'nde ayet-i kerimede buyuruyor ki Allah-u Teâlâ Hazretleri:

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا

رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ

(الملك:ه)

(*Velekad zeyyenne's-semâe'd-dünyâ bi-mesâbîha ve cealnâhâ rucûmen li's-şeyâtîn*)
[Andolsun ki biz, dünyaya en yakın olan göğü kandillerle donattık. Bunları şeytanlara atış taneleri yaptık] (Mülk, 67/5)

Semâe'd-dünyâ, dünya semâsı değil, bakıyorum mealciler yanlış tercüme ediyorlar; en yakın semâ demek, ikisi de elif-lâmlı geliyor çünkü... Hemen Kur'an-ı Kerim'i tercüme etmek kolay değil ki... “Biz en yakın semâyı yıldızlarla donattık.” diyor. Bu yıldızların olduğu yerin hepsi birinci kat semâ demektir.

“—Hocam, beş milyon senede ışığı gelen yıldızlar var...”

İşte öyle, burası birinci semâ... Bunun arkasında daha altı kat semâ var. İnsan buradan oraya nasıl gider?

“—Hocam, ışık hızıyla gitmiştir.”

Işık hızı yeter mi?.. Işık hızıyla ışık oradan çıkıyor, beş milyon senede geliyor. Peygamber SAS Hazretleri bir gecede çıkmış!.. Işık hızı ne, hangi ışık hızından bahsediyorsun?.. El-hamdü lillâh biz de biraz fizik kimya okuduk da, susturuyoruz. Yoksa müslümanların tepesine çıkarlar, “Siz bilmiyorsunuz.” derler. Biz sizin bildiğinizi de biliyoruz ama, siz bizim bildiğimizi

bilmiyorsunuz. Biz sizin bildiğiniz her şeyi okuduk, sen bizimkini okudun mu?.. Boynunu bük, elpençe divan dur, biz de öğretelim!

Birinci semâdan insanlar geçemediği gibi, amel-ler bile geçemiyor. Semânın müvekkel melek-leri, melekler tarafından gökyüzüne çıkartılan namazların, oruçların, hacların, zekâtların, zi-kirlerin, tesbihlerin önünü kesiyorlar. Diyorlar ki:

“—Bu ameli götür, sahibinin yüzüne çarp, çünkü bunu riyâ ile yaptı. Allah bana emreyledi, riya ile yapılan ameli ben buradan öbür tarafa geçirmem!” diyor.

Hadis-i şerifler var. Değil insanın geçmesi, başka bir varlığın geçmesi, insanların yaptığı namaz, oruç, hac, zekât, tesbih gibi ibadetlerin sevabı bile geçemiyor o vazifeli yerlerden. Onun için onu sen bir kapı gibi düşünme; “İki kanatlı mı, üç kanatlı mı; anahtarı ne cins; Yale kilit mi, Kale kilit mi?..” diye düşünme, başka bir şey... Görmediğin bir şey, anlamadığın bir şey ama böyle bir şey var...

g. Semâlarda Peygamberlerle Görüşme

Peygamber Efendimiz birinci semâyaya geldi, orda bir yaşlı zât gördü.

“—Bu kimdir?” diye sorunca. Cebrâil AS:

“—Bu Hazret-i Adem Atandır.” dedi.

Birinci semâda Adem Atamız'ı gördü Peygamber SAS Efendimiz. O mübarek Adem Atamız AS, sağ tarafına bakınca gülermiş, sol tarafına bakınca ağlarmış. Sağında mü'min evlatlarını görür,

sevinirmiş; solunda kâfirleri görüp üzülürmüş. Kendi evlâdı ya, üzülmez mi baba?..

Bak kâfirin, günahkârın zararı nerelere dokunuyor! Adem Atamızın gözünü yaşlandırıyor. Onun için Peygamber SAS Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:¹

تُعْرَضُ الْعَمَالُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ عَلَى اللَّهِ؛ وَ
تُعْرَضُ عَلَى

النَّبِيَاءِ وَعَلَى الْآبَاءِ وَالْمَهَاتِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ؛
فَيَفْرَحُونَ بِحَسَنَاتِهِمْ

وَتَزْدَادُ وَجُوهُهُمْ بَيَاضًا وَإِشْرَاقًا؛ فَاتَّقُوا اللَّهَ،
وَلَا تُوذُوا مَوْتَاكُمْ

(الحكيم عن عبد الغفور بن عبد العزيز عن أبيه عن جده)

RE. 253/1 (*Tu'radu'l-a'mâlü yevme'l-isneyni ve'l-hamîsi ale'llàh*) “Bizim yaptığımız ameller, pazartesi ve perşembe günleri Allah’a arz olunur. (*Ve tu'radu ale'l-enbiyâi ve ale'l-âbâi ve'l- ümmehâti yevme'l-cumuati*) Cuma günleri de Peygamber Efendimiz’e ve büyüklerimize, ecdadımıza arz olunur.”

(*Feyefrahûne bi-hasenâtihim ve yezdâdü vücû-*

¹ Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.II, s.260.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.469, no:45493; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.307, no:991; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XI, s.292, no:10810.

hehüm beyâdan ve işrâkan) “İyi amellerle onlar ferahlanır ve yüzlerinin beyazlığı, nuru artar.” Sizin yaptığınız şeyler iyi ise, geçmişleriniz memnun olurlar; kötü ise, üzülürler.

(Fe'tteku'llâhe ve lâ tü'zû mevtâküm) “Onun için, Allah'tan korkun da mevtânızı, ahirete göçmüş eski büyüklerinizi, ölülerinizi ezâlandırmayın!” diyor Peygamber Efendimiz.

Gördün mü, insan günah işleyince nelere varıyor iş, ne zararlara uğruyor?.. Uyuyorsun nefesine, uyuyorsun şeytana... Allah korusun, Allah kurtarsın, Allah şeytana, nefse esir etmesin... Yolunda dâim eylesin, zikrinde kâim eylesin... Bak, nerelere zararı oluyor, Adem Atamız'ı ağlatıyor. Orası dikkatimi çekti.

İkinci semâda Yahyâ AS ile İsâ AS'ı görmüş. Üçüncü semâda Yusuf AS'ı görmüş. Dördüncü semâda İdris AS'ı görmüş. Beşinci semâda Hârûn AS'ı görmüş, altıncı semâda Mûsâ AS'ı görmüş. Mûsâ AS diyor ki:

“—Benden sonra genç bir kimse olarak geldi, ümmeti benden çok!” diyor.

Bu da dikkatimi çekti. Ne yapalım, genç olur. *(Hâzâ min fadli rabbî)* “Bu Rabbimin bir lütfudur, dilediğine ihsân eder.” Yâni Peygamber Efendimiz'e imrenmiş. “Benden sonra gelmiş genç kimse, ama ümmeti benim ümmetimden çok!” diyor. Peygamber Efendimiz'in ümmetinin çokluğu dikkatini çekmiş.

Bizim Peygamber Efendimiz de:

“—Ben mahşer yerinde benim ümmetimin

çokluğu ile iftihar edeceęim, mübâhat edeceęim!” buyuruyor.

Onun için Peygamber Efendimiz’e iyi ümmet olmağa çalışalım!

Sonra, yedinci semâda İbrâhim AS’ı görüyor. İbrâhim AS hakkında diyor ki:

“—İçinizde řu kardeşiniz kadar ona benzeyen, onun kadar da řu kardeşinize benzeyen başka kimse yok!” diyor.

Kardeşiniz dediği kim?.. Rasûlüllah SAS Efendimiz’in kendisi... Öyle derdi; (*Sâhibiküm*) “Sizin sohbet arkadaşınız, kardeşiniz.” diye kendisinden bahsediyor. Öyle mübarek huylu bir peygamberdi. Kendisinden böyle üçüncü şahıstan bahseder gibi mütevâziâne bahsederdi. Hâsılı, Hazret-i İbrâhim’e çok benzermiş, buradan onu anlıyoruz.

İbrâhim AS tabii, memnun oluyor, her bir peygamber memnun oluyor. “Merhabâ, ey sâlih peygamber, hoş geldin!” diye güzel sözlerle iltifat ediyorlar.

h. Sidretü’l-Müntehâ’dan Sonrası

Ondan sonra bir yüksek fezâyâ çıkıyor, ondan sonra Sidretü’lMüntehâ’ya geliyor. O *Sidretü’l-Müntehâ* hakkında burada çok şey söyleyemeyeceğim. Orada Cebrâil AS da kalıyor. Ondan sonra Refref ile, Peygamber Efendimiz daha ötelere gidiyor.

Refref nedir?.. Sahabeden bir zât-ı muhterem, “Bir yaygı, bir örtü, yeşil bir perde gibi bir şey...” diyor. Peygamber SAS Efendimiz’i almış,

huzûr-u Rabbil-âlemîne götürmüş.

Süleyman Çelebi'ye Allah rahmet eylesin, ne kadar güzel söylemiş. Bu Mi'rac hadisesini en güzel anlatan mübareklerden birisi... Diyor ki:

Şeş cihetten ol münezzeh zü'l-celâl, Bî-kem ü keyf ana gösterdi cemâl.

Şu sözün güzelliğine bak!.. Yâni şöyle bir kitap yazsa, şu sözün güzelliklerini anlata anlata bitiremeyecek gibi geliyor insana...

Nedir Allah-u Teâlâ Hazretleri?.. Zül-Celâldir, celâl ve cemâl sahibidir. Şeş cihetten, altı cihetten münezzehdir; sağda diyemezsin, solda diyemezsin, önde, arkada diyemezsin, yukarıda, aşağıda diyemezsin! Her yerde hâzır ve nâzırdır.

فَأَيْنَمَا تُولُوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ

(البقرة: ١١٥)

(*Feeynemâ tüvellû fesemme vechu'llâh*) “Gönlünü nereye dönsen, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin zât-ı şerifi oradadır.” (Bakara, 2/115)

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

(الحديد: ٤)

(*Ve hüve meaküm eyne mâ küntüm*) “Nerede olursanız olun, sizinle beraberdir.” (Hadîd, 57/4)

Uzak olsa, rubûbiyeti cârî olur mu?.. Onun kudretinin ermediği, ilminin ermediği,

erişmediği yer olsa, rubûbiyeti noksan olur. Her türlü noksandan münezzehtir. Her yerde hâzır ve nâzırdır. Amennâ ve saddaknâ...

“Şeş cihetten ol münezzeħ Zül-celâl” diyor, Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni böyle güzel anlatmış Süleyman Çelebi. Ondan sonra da diyor ki: “Bî-kem ü keyf ana gösterdi cemâl.”

Bî-kem ne demek; miktar söylenemeyecek bir tarzda... Bî-keyf ne demek; keyfiyet anlatılamayacak tarzda demek. Yâni dille ifade edilemeyecek, sıfat bulunamayacak bir şekilde ve miktar olarak anlatılamayacak bir tarzda ona cemâlini gösterdi.

الْعَجْزُ عَنْ دَرَكِ الْإِدْرَاكِ إِدْرَاكٌ؛ وَالْبَحْثُ عَنْ سِرِّ
ذَاتِ اللَّهِ إِشْرَاكٌ.

(El-aczü an dereki’l-idrâki idrâkûn)² “İdrak edemeyeceğini anlamak, biraz haddini bilmektir, anlamaktır.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin kühünü anlayamayacağını insanın idrak etmesi, Allah’ı idrak etmesidir. “Benim aklımın ereceği bir şey değil! Onu gözler idrak edemez, o gözleri idrak eder. Beşerin akli hadiseleri, Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni ihata edemez; o nasıl dilerse öyle tecellî eder.” deyip, insan onu anlayamayacağını anladı mı, işte o anlayıştır.

² Alûsî, *Rûhu’l-Meânî*, c.XIII, s.141, Hac Sûresi, 74. ayetin tefsirinde ilk mısraı Hz. Ebû Bekir RA’ın sözü olarak naklediyor. İkinci mısraı da Hz. Ali RA’ın söylediğini bildiriyor.

(*Ve'l-bahsü an sirri zâti'llâhi işrâkûn*) “Allah’ın zâtının sırları hakkında söz söylemek de insanı şirke götürür.”

“—Allah’ın zâtı, şöyleydi, böyleydi...” tarzında mücessime gibi, daha başka bir şekilde Allah hakkında bir şeyler söylerse, o şirk olur. “Anlayamadım, tamam...” diye boynunu bükerse, anlayış o işte...

Bî kem ü keyf, tarife sığmaz bir tarzda, lafla anlatılamayacak bir şekilde, Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz’i huzur-u âlîsine alıp iltifat eyledi. Ne dilerse onu vahy eyledi, ona neler neler ihsân eyledi o gece... Yâni biz onları anlayamıyoruz. İkisi arasında, anlaşılması mümkün olmayan, hoş, latif haller...

i. Rasûlüllah’a Ümmet Olma Şerefi

O gecenin bereketi ile şimdi biz kendimize dönelim, biz onları anlayamıyoruz, boynumuz bükük; ama bir şeyden iftihar duyuyoruz ki, o Rasûlün ümmetiyiz. (*El-hamdü li'llâhi'llezi cealenâ min ümmetihî*) “Bizi onun ümmetinden yapan Allah’a sonsuz hamd ü senâlar olsun...”

En şerefli peygamberin, en şerefli ümmetiyiz! Elindeki nimetin kadrini bil!.. Ne yapıyorsun, bu nimetleri bırakıp başka nimetlerle meşgul olur mu insan?.. Sofranın üstündeki kaymakları, tatlıları bırakıp da insan yerdeki mezbeleye gider mi?..

Onun ümmetinden olmak en büyük şeref... Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi onun sünnet-i seniyesini öğrenip, izinden kıl kadar ayrılmadan,

şefaatine erecek bir tarzda yaşayıp, onun iltifatına mazhar olanlardan eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:³

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي، عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي، فَلَهُ أَجْرُ

مِائَةِ شَهِيدٍ

(الديلمى، وابن حجر، عد. عن ابن عباس)

(*Men temesseke bi-sünnetî, inde fesâdi ümmetî, felehû ecru mieti şehîd*) “Ümmetin bozulduğu, fesada uğradığı zamanda, benim sünnetime sarılana; yâni fesâda uğramayan, kendisi şaşırmayan, sapıtmayan, sünnet-i seniyyeye uygun yaşayan insanlara, sanki harbde canını vermiş, şehid olmuş gibi yüz şehid sevabı verilecek.” buyruluyor.

Bir rivâyette de, (*felehû ecru şehîd*) “Bir şehid sevabı var!” demiş, ona da razıyız. Şehid, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin en yüksek kulu... Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin yoluna canını vermiş bir kimse... Şehid sevabı alıyor veyâhut yüz şehid sevabı alıyor. Sünnet-i seniyyeye sarılmak bu kadar sevap, dinin emirlerine uymak bu kadar güzel!

Onun için ben böyle, gece gündüz her konuşmamda, yakaladığım zaman size söylediğim, “Aman Peygamber Efendimiz’in sünnetine

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.198, no:6608; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzan*, c.II, s.246, no:1033; İbn-i Adiy, *Kâmil fî'd-Du-afâ*, c.II, s.327; Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.221, no:217; Ebû Abdillâh ed-Dekkak, *Meclis fî Ru'yetu'llah*, c.I, s.218, no:503; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

sımsıkı sarılın!” dediğim bundan... Yol kimin yolu?.. Peygamber Efendimiz’in yolu... Gerisi şaşırtır, yanıltır. Başka salâhiyetli insan yok bu sahada, bu sahanın salâhiyetli insanı Rasûlüllah SAS Efendimiz... Onun sünnetini oku!..

Her şeyi anlatmış, hayran kalıyoruz. Şurada beraberce okuyoruz pazar günleri hadis-i şeriflerini; her pazar bir başka türlü hayran oluyoruz, tâkâtımız kalmıyor, hayran yığılacak hale geliyoruz. Her şeyi anlatmış Rasûlüllah Efendimiz... Okusan, neredeyse senin işe giderken yapacağın şeyi de anlatacak... Bu ümmet şaşırmasın, hak yoldan ayrılmasın, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin rızasına aykırı iş yapmasın diye, o kadar ince teferruatı ile her şeyi bildirmiş.

Hac yaptığı zaman [Veda Haccı’nda] Arafat’ta ümmetine tavsiyelerde bulunmuş, bulunmuş; sonra cemaate sormuş:

أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ؟

(*Elâ hel bellağtü*) “Tebliğ ettim mi?” Cevap veriyorlar:

نَعَمْ، بَلَّغْتَ الرِّسَالَةَ، وَأَدَّيْتَ الْمَانَةَ

(*Neam, bellağte’r-risâlete, ve eddeyte’l-emânete*) “Evet, ettin yâ Rasûlallah! Bizlere peygamberliğini tebliğ ettin, üzerindeki emaneti yerine ulaştırdın. Vazifeni yaptın!”

Bunun üzerine Peygamber SAS Efendimiz üç defa:

اللَّهُمَّ اشْهَدْ

(*Allàhümme'shed*) “Yâ Rabbi, şahid ol! Bunlar vazifemi yaptığıma şehadet ediyorlar, sen de kabul et!” buyurmuşlar.

Bildirdin yâ Rasûlallah!.. Ama bize o hazinenin kıymetini bilecek kafa lâzım!.. İz'an lâzım, irfan lâzım!..

Onun için, Peygamber Efendimiz'in hadislerini okuyun, hayatını okuyun!.. Bak, Asım Köksal dostumuzun güzel kitabı Pakistan'dan bile mükâfât aldı. Peygamber Efendimiz'in hayatını anlatıyor. Sayfa sayfa okuyun!

Hadis-i şerif kitapları neşrediliyor; alın, okuyun! Raflarda durmasın; her akşam yirmi sayfa, otuz sayfa okuyun! Rasûlüllah Efendimiz'in hayatını okuyun!.. Çok da kolaydır. Hadis-i şerif fıkra gibidir. Sekiz satır, on satır, on iki satır; çok kolay okunur. Ümmî de anlar, alim de anlar, anlamamak mümkün değildir. Hadisin bereketi o, herkes anlar. Küçük ilkokul çocuğu da anlar, üniversite profesörü de anlar. Ama neler anlar... Anlayışta fark olur ama, hepsi anlar.

Rasûlüllah'ı öğrenin, izinden ayrılmayın!.. Onun ümmeti olmak en büyük şereftir. Böyle Mi'rac'a mazhar olmuş bir peygamberin ümmetiyiz, el-hamdü lillâh... Bu akşam bizim içimizin iftiharla dolması lâzım! Bu bir...

j. Mü'minin Mi'racı Namaz

İkincisi: Süleyman Çelebi ifade etmiş alacağımız dersi, buyurmuş ki... *Rahmetu'llâhi aleyhi rahmeten vâsiah...* Ne mübarek zât imiş, ne tatlı söylemiş:

Sen ki Mi'rac eyleyip kıldın niyâz, Ümmetin Mi'racını kıldım namaz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle buyurdu diyor Süleyman Çelebi... Peygamber Efendimiz o huzur-u Rabbil-İzzet'ten ayrılmak ister mi?.. İstemez ama;

Avdet idüp da'vet et kullarımı, Tâ gelüben görelere dîdarımı!

“Sen ey peygamberim, git kullarımı benim yoluma davet eyle; onlar da gelip benim dîdarımı görsünler!”

Cehennemde dîdar görülmeyecek, cennette görülecek. Peygamber Efendimiz'in tavsiyesini, davetini dinleyeceğiz, yolundan gideceğiz, cennette göreceğiz.

Cennet ehlinin de müstesnâlarına ikram... Cuma günleri cennet ehlinin derecesi yüksek insanlarına Allah-u Teâlâ Hazretleri:

“—Size bir nimet ihsân edeyim!” diyecek.

Diyecekler ki:

“—Yâ Rabbi, her nimeti verdin bize:⁴

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1185, no:3072; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2174, no:2824; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.346, no:3197; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1447, no:4328; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.313, no:8128; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.428, no:2819; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.91, no:369; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.416,

مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ، وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ، وَلَا خَطَرَ عَلَى

قَلْبٍ بَشَرٍ

(خ.م.ت.ه.حم.در.حب.عن أبي هريرة)

(*Mâ lâ aynün raet, ve lâ üzünün semiat, ve lâ hatara alâ kalbi beşer.*) “Gözlerin hiç görmediği, kulakların hiç duymadığı, hiç bir beşerin aklına, hayaline, gönlüne hayali bile gelmemiş olan çok güzel nimetleri verdin bize, hiçbir ihtiyacımız yok ki!..” Cemâlini gösterecek, cemâlullahı görünce, mest olacaklar.

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ

(يس: ٥٨)

(Selâmün kavlen min rabbin rahîm) [Onlara

no:20874; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.30, no:33974; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.346, no:382; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.317, no:11085; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.93, no:135; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.480, no:1133; İshak ibn-i Râhavyeh, *Müsned*, c.I, s.119, no:36; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.512, no:1456; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.121; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.334, no:22877; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.448, no:3549; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.201, no:6002; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.431, no:7520; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.30, no:33973; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.354, no:6919; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.170, no:463; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.184, no:11439; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.224, no:738; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XVII, s.37, no:2017; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.]

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.262; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXI, s.35, no:8197; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

merhametli Rabbin söylediđi selâm vardır.]
(Yâsin, 36/58)

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmına mazhar olacaklar. Eve geldikleri zaman ev ahalisi diyecek ki onlara:

“–Size bugün ne oldu, kokunuz güzelleşmiş, nurunuz ziyadeleşmiş?”

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin cemâli ikramına, selâmı ikramına mazhar olacaklar. Gelip de Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dîdarını görmek için, Rasûlüllah'ın davetine uymak lâzım!.. Bunu hiç unutmayalım.

Sen ki Mi'rac eyleyip kıldın niyâz, Ümmetin Mi'racını kıldım namaz.

“Ey Rasûlüm sen geldin, Mi'rac ettin, hiç bir beşere nasib olmayan bu yüksek mertebeleri buldun. Benim huzuruma geldin, bî-kem ü keyf o tatlı anları yaşadın. Ümmetinin Mi'racını da namaz eyledim.” diyor. Bizim Mi'racımız ne, hadis-i şerifte geçiyor:

الصَّلَاةُ مِعْرَاجُ الْمُؤْمِنِ

(*Es-salâtü mi'râcü'l-mü'min*) “Namaz mü'minin Mi'racıdır.”

Peygamber Efendimiz peygamberlerin en büyüğü idi, *Seyyidü'l-evvelîne ve'l-âhirîn* idi, Mi'rac eyledi; sen de namazda Mi'rac et!.. “*Allahu ekber*” dediğın vakitte, “Hiç bir şeyle mukayese edilmeyecek şekilde Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyden daha büyük!” de, at her

şeyi arka tarafa, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzurunda elpençe divan dur, boyun bük!.. Ona hamd ü senâ eyle, onun ayetlerini okuyarak ona hitâb eyle!.. Ondan sonra önünde rükû eyle, pâk alnını onun huzurunda secdeye kapa!.. Onu tesbih eyle, her türlü noksandan tenzih eyle!.. Bunları şuurla yap, o da Mi'rac olur.

Olmuş, olmayacak bir şey değil... Hazret-i Ali Efendimiz, Hazret-i Hüseyin Efendimiz, diğer sahabe-i kiram, namaz kıldıkları zaman kendilerinden geçerlermiş. Vücutlarına batmış olan zırhı çıkartırlarmış da, duymazmış. Kendinden geçiyor yâni, nasıl oluyorsa... Öyle namaz kılmak lâzım!..

İki insan camiye gelir, aynı namazı kıldıkları halde birisi bir parmak ucu kadar bir ecir alır, ayrılır; ötekisi çok büyük ecirler alır, ayrılır. Neden?.. Şuur farklı...

Aman bu namazı küçümsemeyin, ehemmiyetsiz bir ibadet sanmayın!.. Bu namaz mü'minin Mi'racıdır. Şu Mi'rac gecesinde bir kere daha ifade ediyoruz, mü'minin Mi'racıdır. Zâten bu Mi'rac gecesinde hediye olarak, bu mübarek Mi'racın bir hatırası olarak beş vakit namaz farz olmuştur. Kim sıdk ile bu beş vakti edâ ederse, elli vakit namaz kılmış gibi Allah ecir verir. Çünkü bir iyilik on misli ile mükâfâtlandırılıyor. Mi'racdan dönüşteki o Mûsâ AS'ın tavsiyesi üzerine, elli vakit namaz farz olmuşken, onun indirilmesiyle ilgili rivayetleri bilirsiniz.

Eskiden, Mi'rac'dan evvel, müslümanlar sabah ve yatsı namazlarını kırlarmış. Mi'rac gece-

sinde beş vakit namaz farz olmuş; sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı... Ne güzel olmuş. Günün en önemli vakitlerinde ne güzel oluyor da, şu çirkef dünyanın pisliğinden sıyrılıp abdest alıyoruz, günahlardan âzâlarımızı temizliyoruz. Rabbü'l-âlemîn'in huzuruna duruyoruz, melekleri imrendirecek bir tarzda saf bağıyoruz. Ondan sonra onun huzurunda rükû ediyoruz, secde ediyoruz. Ona tahmid ediyoruz, tesbih eyliyoruz, zikreliyoruz.

Ne güzel!.. El-hamdü lillâh Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi müslüman eylemiş, en güzel ibadetlerle bizleri şereflendirmiş.

k. Allah'ın Dinine Hizmet

Peygamber Efendimiz Mi'rac'dan geldikten sonra, işte bu olanları ümmetine anlattı da... Ümmetine de anlattı, öteki müşriklere de anlattı. Zâten, Peygamber Efendimiz'in dünyaya gelmesinden sonra insanların hepsi Peygamber Efendimiz'in ümmetidir. Nasıl ümmet oluyor?.. Bir kısmı *ümmet-i da'vet*, bir kısmı *ümmet-i icâbet*... Peygamber Efendimiz'in sözünü dinleyip, emrini anlayıp, ona uyanlar, davete icabet ediyorlar. Ötekiler belki gelirler, o da olur. Bakarsın, eğer parmağını kaldırıp, kelime-i şehâdet getirip, "*Lâ ilâhe illa'llah, muhammedün rasûlü'llah*" derse, o da onun ümmeti olma şansına sahibdir. Onun için onlara da *ümmet-i da'vet* derler.

Afrika'daki, Amerika'daki, Kanada'daki, Avustralya'daki insan, bakarsın, bir babayiğit, çalışkan müslüman gider;

“—Siz ne yapıyorsunuz yâ?.. İslâm var, iman var, Kur’an var; bak Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyuruyor. Bu puta nerden tapıyorsunuz, bu istavroza nerden değer veriyorsunuz?.. Hak yola gelsenize!” der, bakarsın müslüman olur.

Allah’ın has, hâlis kulları çok... Allah yolunda cihad eden, Allah’ın dinini yaymaya çalışan nice insanlar var...

Size de tavsiye ederiz ki: İnsanların yaptığı çalışmaların en güzeli, dine hizmettir, Allah’ın yoluna çağırmaktır. Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin dinine yardım ederseniz, bu din yayılır; yardım etmezseniz, kendi evlâtlarınız bile elinizden kaçır. Biz kendi dinimizi kaybederiz, Allah korusun... Ezanlar okunan bu beldelerde, bir zaman sonra çanlar çalınmağa başlar, kâfirler dolaşmağa başlar. Ama dışardan gelmemiş olur onlar; senin, benim, onun akrabası olur.

O bakımdan hepimiz Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin yoluna, dinine hizmet edeceğiz. Yalnız hocalar değil; böyle camide sarık sarmış, cübbe giymiş hocalar değil, her biriniz Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin yoluna hizmet edeceksiniz. kardeşinizi dine çağıracaksınız, evlâdınızı müslüman yetiştirmeğe çalışacaksınız. Hakkı öğretip, hak ehli olarak yetiştirmeğe çalışacaksınız.

Erzurum’dan kalkmış, Adapazarı’na gelmiş bir çocuk, sırtına ayakkabı boyamak için bir sandık almış. Baktık, bizimle beraber ikindi namazı kıldı. Sorduk, hiç kimsesi yokmuş, tek başına çıkmış. On üç - on dört yaşında bir çocuk... Amma namazını bırakmıyor. Erzurum’dan

gelmiş, bekçi yok, takipçi yok, babası yok; bir yerde sığıntı kalıyor, ama namazını bırakmıyor. İmrendim yâni.

Böyle yetiştireceğiz evlatları... Çocuğunuzu nereye gönderirseniz gönderin, Allah'tan korkacak, yüreği titreyecek, namazı kılacak... Allah'tan korkacak, haramdan kaçacak... Allah'tan korkacak, bu dine bağlı yaşayacak... Allah'tan korkacak, bu dine hizmet edecek... Ne olacak bu paralar, pullar?..

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi dünya ve ahiretin hayırlarına erdirsin... Peygamber Efendimiz'e has ümmet eylesin... Kendisine has kul eylesin... Rızasına uygun ameller işlemeyi nasib eylesin... yolunda dâim, zikrinde kâim eylesin... Böyle nice mübarek kandillere, Mi'raclara cümlemizi nâil eylesin...

Namazlarımızı Mi'rac eylesin... Şuurla kılmayı nasib eylesin, şuurlu müslüman eylesin... Bir taraftan müslüman, bir taraftan kıyafeti kâfir gibi... Bir taraftan müslüman, bir taraftan huyları kâfir gibi... Bir taraftan müslüman, bir taraftan işleri kâfir gibi... Bir taraftan müslüman, bir taraftan eli, kolu, her tarafı haramda... Olur mu?..

Ele geleni yersin, Dile geleni dersin;

Böyle dervişlik dursun, Sen derviş olamazsın!

“Böyle dervişlik mi olur?” diyor Yunus Emre, haklı olarak...

İnsan müslüman olunca, müslümanlığa uygun yaşar. Karısı müslüman gibi değil, kendisi

müslüman gibi değil, kıyafeti müslüman gib değil, hâli müslüman gibi değil... İnsaf yok, iz'an yok, müslümanlara merhamet yok, şefkat yok... Aleyhinde çalışır, kuyusunu kazar, şikâyet eder... Olmaz!

Müslüman aklından tezdâ silmeli, içinden zıtlıkları kaldırmalı! Perhizde olan insan, lâhana turşusu yemez diyoruz ya; müslümansa müslümanca yaşayacak! Evindeki yaşayışından karısının kıyafetine, kendisinin hâline, sözüne, kazancına, iş tutuş tarzına varıncaya kadar, "Hâzâ müslüman, işte müslüman böyle olur!" denilecek. Aksi takdirde, olmaz!

Allah-uTeâlâ Hazretleri bizi taklitten kurtarsın... Taklit fena bir şey.. Herkes cennete gidiyor; iyi, peşinden gidiyor... Ama şimdi gürül gürül herkes cehenneme gidiyor. Gümbür gümbür, dağdan inen sel gibi cehenneme giderken, olur mu ona uymak? Bu selden kendini kaçıracaksın, koruyacaksın, çoluk çocuğunu koruyacaksın! Bu sele memleketim uğramasın diye uğraşacaksınız!

Çıplak geziyorlar İsveç'te... Evlilik yok, bir şey yok... O küfür buraya güldür gelirse, ne olur hâlimiz?

Anahtarı vermiş arkadaşımıza: "Ben üç ay gemi ile gideceğim, al benim evin anahtarını!" demiş, anlayabiliyor musunuz? Bu kötü ahlâk buraya gelirse, ne olur toplumun hâli?..

Onun için hepimiz çalışacağız. Allah şu mübarek Mi'rac kandili hürmetine, şu mübarek gece hürmetine ailemizi, çoluk çocuğumuzu ve toplumumuzu korusun...

Ben, “Mübarek mevsim başladı.” dedim, bundan bir ay evvel... “Receb geldi, ayrı bir mevsim.” dedim. Regâib kandili oldu. Bak Peygamber Efendimiz Receb’in yirmi yedisinde Mi’rac eylemiş. Önümüzde Şa’ban geliyor, arkasından Ramazan gelecek. Melekler cennetin kapılarını açacaklar, semâları bezeyecekler, cehennemin kapıları kapanacak... Şeytanların azılları zincirlere bağlanacak.

Mübarek bir zamandayız, fırsat bu fırsattır. Acaba bir dahaki Mi’rac’a çıkacak mıyız, bir dahaki seneye erişecek miyiz?.. Her gün aramızdan, ölüm birkaçımızı koparıp alıyor.

Halkı bostan edinmiştir, Dilediğın üzer ölüm.

Bostan tarlasına girmiş gibi, ecel toplayıp toplayıp gidiyor içimizden... Ecelin okları içimizden birisini vurup vurup gidiyor. Hiç uyanmaz mısınız?.. Bir dahaki seneye değil, yarına çıkmayacakmış gibi aklını başına toplayacaksınız! Ama çıkarsan, çok şükür çıktım diyeceksin!

Allah-u Teâlâ Hazretleri gafletten uyandırısın... Sevdiği kul olmayı cümlemize nasib eylesin... Allah cümlenizden razı olsun...

I. Gecenin İhyâsı

Şimdi bundan sonra ne yapacağız?.. Saat olmuş on bir buçuk, bu gece insan camiden ayrılmak istemiyor. Cami Allah’ın evi, insanın içinde neşe oluyor. Ne yapalım!

Kardeşlerimiz biraz Kur’an okusunlar. Uzak yerden gelenler evine gider; ibadetle, Kur’an-ı Kerim’le, zikirle, tesbihle meşgul olur. Ondandır

sonra burası biraz tenhalaşır, gidenler gider, oturanlar oturur; tesbih namazı kılarız. Ondan sonra evimizde ibadetlere devam ederiz.

Bir insan yatsı namazını cemaatle kılarsa, sabah namazını da cemaatle kılarsa, bütün geceyi ibadetle geçirmiş gibi Allah sevap verir.

Bir insan yatacağı vakit abdest alıp, dört rekât namaz kılıp, abdestli olarak yatarsa, melekler gece ibadet etmiş gibi sevap yazarlar. Bu fırsatlardan istifade edin! Abdest alın, namaz kılın, abdestli olarak yatın; o ecirden, o sevaptan faydalanırsınız.

Sabah namazına da camiye gelmeye çalışın! Uykuyu yenmeyi öğrenin, nefsi yenmeyi öğrenin! Yatsıyı burada kıldığınız gibi, sabahı da kılmaya çalışırsınız.

Bugün gündüzden oruçlu olmak iyi idi, yarın da oruçlu olmak iyidir. Oruç tutarsınız. Oruç insanın kalbini yumuşatır, insanın

içine rikkat denilen mânevî hassaslığı ihsân eder. Peygamber Efendimiz bu Receb'de, Şa'ban'da çok oruç tutardı. Biraz aç kalın da şu açların, yoksulların halini bir anlayın bakalım!

Mide boşaldı mı, kalp çalışmağa başlar. Mide dolu oldu mu, insanın karnı doydu mu, eğlence arar, uyku arar. Nefis bu sefer bazı şeyler istemeğe başlar. Onun için oruçla yarınınızı ihyâ edersiniz.

Namazları cemaatle kılmağa çalışırsınız. Sabah namazını kaçırmamağa çok dikkat edin!

Elinizden geldiğince, elinize tesbihi alın, zikredin, tevbe ve istiğfar edin! Tevbe ve istiğfa-

rın sevabı hakkında çok şeyler söylenebilir. Kul tevbe etti mi, Allah-u Teâlâ Hazretleri tevbesini kabul eder. İtiraf edin:

“—Yâ Rabbi, sen benim halimi biliyorsun, suçum, kusurum ne kadar çok... Hatâm haddi aşmış, boyumu aşmış durumda... Günah deryasına daldım, boğulmak üzereyim. Şu gece hürmetine, şu Receb hürmetine, mübarek kulların hürmetine, Peygamber Efendimiz hürmetine beni affeyle... Beni de iyi kul eyle yâ Rabbi!” diye gözyaşı dökün!

Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi değmeyecek. Cehennemın en çok korktuğu şey, aşıkların gözyaşı... Onun için, biraz kendi halinizin şöyle bir muhasebesini yapın:

“—İşte geldik, işte gidiyoruz; sakalımız aklaştı, adam olamadık, bizim halimiz ne olacak?” diye biraz geçmiş günahlar için gözyaşı dökün! “Allah’ın iyi kulları nelere ermişler, ne haller görmüşler, nedir bu benim halim?” diye, biraz da ona ağlayın!

Eskilerden bir mübarek zâtın hayatını okuyordum geçen gün... Sahih kitaplardan okudum, inanıyorum, yüzde yüz doğru gibi geliyor bana, doğrusunu Allah bilir: Geceleyin rüyasında şeyhi gelmiş, demiş ki:

“—Evlâdım dışarı gel ki, seni Rasûlüllah tecellîyi zâta götürecektir!”

Rüyasında çıkmış, dışarıda Rasûlüllah SAS Efendimiz’i görmüş, elini ayağını öpmüş. Ondan sonra ne haller, ne güzel şeyler...

O büyüklerden bir tanesinin hayatını okudum. Çok ciddî bir alim, tefsir alimi, büyük zât... Tevâzu ile diyor ki:

“—El-hamdü li’llâh dört sene beş ayda peş peşe kırk erbaîn nasib oldu.” diyor.

Ne demek kırk erbaîn?.. Kırk gün oruç tutarak, ibadet ede ede, gece az uyuyarak, Allah’a ibadet ederek vakit geçirmek... Buna *çile* derler, Arapça *erbaîn* derler, *halvet* derler. Peş peşe kırk halvet yapmış.

Bir mübareği okudum. Diyor ki:

“—Halvette oruç tuttum, Rasûlüllah’ın sünnetine uyayım diye bir bademle iftar ettim. Hiç etmeden yapabilirdim ama, bir badem aldım ki, sünnete uygun olsun.”

O mübarekler öyle çalışmışlar, o güzel hallere nâil olmuşlar. Peygamber Efendimiz’in iltifatına ermişler. Ne güzeller haller var...

“—Benim halim niye böyle?.. Niye ben hâlâ adam olamadım, ne olacak benim hâlim? Ömür geçti, şu noktaya geldim. Ya benim de ecelim gelmişse, şu öteki arkadaşlarım gibi ben de ahirete göçeceksem ne olacak?” diye biraz insan başının tatasına düşmeli, biraz ona ağlamalı! Biraz Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne aşkından, şevkinden ağlamalı!

“—Rasûlüllah Efendimiz Mi’raca ermiş, benim hâlim ne olacak? Ben de o tecellilere ersem...” diye yalvarmalı!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri hayırları fetheylesin, şerleri def eylesin, iki cihanda aziz eylesin...

Allah cümlelerinden razı olsun...

El-fâtihah!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

28. 04. 1984 - İskenderpaşa / İstanbul

Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER

sohbetlerine PDF olarak

ulaşmak için tıklayınız.

